БУЛГАН АЙМГИЙН ДАШИНЧИЛЭН СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
(17) ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ

2025 оны 12 сарын 18 өдөр Дугаар (17)/05 Дашинчилэн сум

Сумын 2026 оны төсөв батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.9 дэхь заалт, Төсвийн тухай хуулийн 32 дүгээр зүйлийн 32.5.1 дэхь заалт, 64 дүгээр зүйлийн 64.1.2 дахь заалт, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2025 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн XII/90 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

Нэг. Сумын 2026 оны төсвийн орлогын нийт дүн, орлогын нэр төрлийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

(Мянган төгрөгөөр)

1.	**Урсгал орлого**	**742,497.55**
1.1.	**Татварын орлого**	**689,537.55**
1.1.1.	Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын албан татвар	383,634.6
1.1.2.	Үйл ажиллагааны орлого	41,000.0
1.1.3	Хөрөнгийн орлого	64,698.7
1.1.4	Малын тоо толгойн албан татвар	95,238.15
1.1.5	Газрын төлбөр	40,919.0
1.1.6	Шууд бус орлого	6,000.0
1.1.7	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	5,000.0
1.1.8	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,600.0
1.1.9	Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	13,527.1
1.1.10	Ус ашигласны төлбөр	2,820.0
1.1.11	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	30,500.0

Б2257102Э

1.1.12	Бууны албан татвар	1,600.0
1.2.	**Татварын бус орлого**	**52,960.0**
1.2.1	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	6,260.0
1.2.2	Хүү торгуулийн орлого	40,000.0
1.2.3	Түрээсийн орлого	6,700.0

Хоёр. Сумын 2026 оны төсөвт тусгай сангийн төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар батлсугай.

2.	**ТЕЗ, түүний харъяа байгууллага**	**107,600.0**
2.1	Хоршоо хөгжүүлэх сан	77,600.0
2.2	ЖДҮДСан	30,000.0

Гурав . Сумын 2026 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг **3,123,232.44** мянган төгрөг, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрхийг олгосугай:

(Мянган төгрөгөөр)

3.1.	**Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга**	**196,850.04**
3.1.1.	Урсгал зардлын дээд хэмжээ	191,850.04
3.1.2	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хариу арга хэмжээ	5,000.0
3.2.	**Засаг дарга**	**2,926,382.4**
3.2.1	Засаг даргын Тамгын газар	976,100.2
3.2.2	Баг	152,923.0
3.2.3	Орон нутгийн байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	**727,012.0**
3.2.3.1	Үүнээс: Сургуулийн өмнөх боловсрол	46,720.9
3.2.3.2	Ерөнхий боловсролын сургууль	521,240.0
3.2.3.3	Эрүүл мэндийн төв	116,484.0
3.2.3.4	Соёлын төв	42,567.1
3.2.4	Хөрөнгийн зардлын дээд хэмжээ	**887,263.7**
3.2.4.1	Үүнээс: Орон нутгийн хөгжлийн сан	693,958.2
3.2.4.2	Малын тоо толгойн албан татвараас орсон орлогоор хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээ	180,006.4
3.2.4.3	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээ	13,299.1
3.2.5	Хоршоо хөгжүүлэх сан	126,428.5
3.2.6	ЖДҮДС	56,655.0

Дөрөв. Сумын 2026 оны төсвийн жилд сумын төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний зардлын хэмжээг **887,263.7** мянган төгрөгөөр баталсугай.

Тав. Сумын 2026 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг **3,123,232.44** мянган төгрөг буюу дор дурдсанаар баталсугай.

1. Сумын татварын болон татварын бус орлогыг **742,497.55** мянган төгрөг,
2. Сумын төсөвт аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг **1,298,031.3** мянган төгрөг,
3. Сумын төсөвт аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас сумын орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлэг **604,145.2** мянган төгрөг,
4. Сумын төсвийн тухайн жилийн тусгай сангийн орлого **107,600.0** мянган төгрөг,
5. Сумын төсвийн урд оны үлдэгдэл **370,958.39** мянган төгрөг

   Үүнээс:
   - Оны эхний үлдэгдэл **114,719.44** мянган төгрөг
   - Орон нутгийн хөгжлийн сан **89,813.0** мянган төгрөг
   - Малын тоо толгойн албан татвар **84,768.25** мянган төгрөг,
   - Хоршоо хөгжүүлэх сан **48,828.5** мянган төгрөг
   - ЖДҮД сан **26,655.0** мянган төгрөг
   - Байгаль хамгаалах сан **6,174.2** мянган төгрөг

Зургаа. "Сумын төсвийн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоон хэмжээний үзүүлэлт"-ийг 1 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

Долоо. "Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 2026 онд хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 2, 3 дугаар хавсралтаар баталсугай.

Найм. "Сумын байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаар 2026 онд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 4 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

Ес. Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийг баримтлан орон нутгийн төсвийн тэнцлийг бүрэн хангаж ажиллахыг сумын Засаг дарга (С.Мэнд-Амар)-д даалгасугай.

ДАРГА Ч.ЭРДЭНЭ-ОЧИР

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны 10 дугаар сарын 18-ны өдрийн IX хуралдааны
03 дугаар тогтоолын 1 хавсралт

ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧИЙН 2026 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР, ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭХ ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХ ЧАНАРЫН БОЛОН ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

№	ТЕЗ	Хөтөлбөр	Хөтөлбөрийн хүрэх үр дүн	Үр дүнгийн чанарын болон тоо хэмжээний шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь он	Суурь түвшин	2026 оны зорилтот түвшин	Хөтөлбөрийн зарцуулах төсөв / мян. ₮/
1	ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ДАРГА								
	1.1	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагаа	Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдааныг зохион байгуулах, хуралдах нөхцөл боломжийг хангах, улиралд 1-с доошгүй, удаа хуралдуулж шийдвэр гаргах, шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, Сумдын ИТХ-ын төлөөлөгч, ИТХ-ын ажлын албыг мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллана.	Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын хуралдаан	тоо	2025	4	4	191,850.04
				Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын шийдвэрийн хэрэгжилт	хувь	2025	87.0	90.0	
				Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Зөвлөлийн хуралдаан	тоо	2025	8	8	
				Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт	хувь	2025	95.5	97	
	1.2	82201 Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх	Гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралтыг бууруулах, гэмт хэргийн илрүүлэлтийг нэмэгдүүлэх, гэмт хэрэг зөрчлийн талаар сургалт, сурталчилгаа, урьдчилан сэргийлэх ажил зохион байгуулах	Гэмт хэрэг, зөрчлийн бууралт	тоо	2025	9	7	5,000
				Сургалт, сурталчилгааны ажил	тоо	2025	12	12	
2	СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА								

2.1	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын үйл ажиллагааг хэвийн жигд явуулах, сумын Засаг дарга, нутгийн өөрөө удирдах байгууллагыг мэргэжлийн цаг үеэ олсон зөвлөгөө, дэмжлэгээр шуурхай хангах, тэдгээрийн үр нөлөөтэй, хэвийн үйл ажиллагааны эрх зүйн таатай орчныг бүрдүүлэх	Сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах	хувь	2025	95,8	96,0	976,100.2
			Засаг даргын Тамгын газрын жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт	хувь	2025	91,2	92,0	
2.2	70503 Орон нутгийн зорилтот хөрөнгө оруулалт	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлө	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар төлөвлөсөн ажлыг батлагдсан төсвийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.	хувь	2025	84.0	100	887,263.7
			ОНХС-н хөрөнгөөр төлөвлөсөн ажлыг батлагдсан төсвийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.	хувь	2025	84.0	100	693,958.2
2.3	БХСан	Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний хүрээнд төлөвлөсөн үйл ажиллагаа бүрэн хэрэгжсэн байна.	Төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	хувь	2025	88,2	100	13,299.1
2.4	Гамшгаас хамгаалах сан	Гамшгаас хамгаалах урьдчилан сэргийлэх ажил хангагдсан байна.	Хэрэгжүүлсэн ажлын биелэлт	хувь	2025	85,6	100	10,000.0
2.5	Нийгмийн халамж	Зорилтот бүлгийг халамжийн үйлчилгээнд бүрэн хамруулна. (Амьжиргааг дэмжих тэтгэмж, олон нийтийн	Зорилтот бүлгийн 0-2 насны хүнс тэжээлийн дутагдалтай болон нөхөн сэргээн засах,	тоо	2025	1	1	500.0

		оролцоо түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ)	чийрэгжүүлэлт, асаргаанд хамруулах хүүхдийн тоо					
2.6	Төрийн өмчийн эрхийг хэрэгжүүлэх	Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн эзэмшилт, хадгалалт, хамгаалалтын хяналтыг сайжруулах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилт хангагдана.	Орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулж, өмчийн бүртгэлийн нэгдсэн мэдээллийн санд хяналт тавих, тухай бүр баяжилт хийх, 2025 онд улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр ашиглалтанд орсон үндсэн хөрөнгийг ашиглагч байгууллагад хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулах.	хувь	2025	100.0	100.0	500.0
2.7	Худалдан авах ажиллагаа	Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг бүрэн зохион байгуулна.	Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан төсөл арга хэмжээний хэрэгжилт	хувь	2025	84	100.0	500.0
			Худалдан авах ажиллагааг цахимаар зохион байгуулсан хувь	хувь	2025	100.0	100.0	
2.8	Мал аж ахуйг хөгжүүлэх	Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх мал эмнэлгийн үйлчилгээ	Вакцинжуулалтад хамрагдах малын тоо (мянга)	тоо	2025	356,000	97,000	10,000.0

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны 12 дугаар сарын 18- ны өдрийн IX хуралдааны
03 дугаар тогтоолын 2 хавсралт

Орон нутгийн хөгжлийн сангаар 2026 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт

Д/д	Төсөл, арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил	Хэрэгжүүлэх хугацаа /он/	Төсөвт өртөг /мян.төг/	2026 онд санхүүжих дүн /мян.төг/
1. Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт			**543,709.77**	**543,709.77**
1.1	Улсын баяр наадам тэмдэглэн өнгөрүүлэх	2026	10,000.0	10,000.0
1.2	Дэд хөтөлбөр	2026	19,000.0	19,000.0
1.3	Дэвсгэр зураг (ТАХ-н орон сууц, Хүндэтгэлийн өргөө, цэцэрлэгт хүрээлэн)	2026	5,000.0	5,000.0
1.4	Соёлын төвд хөгжим, тоног төхөөрөмж	2026	9,425.0	9,425.0
1.5	Зам засвар, арчилгаа	2026	5,000.0	5,000.0
1.6	Эрэн хайх аврах бүлгийн ажиллах орчин нөхцөл сайжруулах, дэмжлэг үзүүлэх	2026	12,500.0	12,500.0
1.7	Багийн Засаг дарга нарыг унаажуулах	2026	13,620.0	13,620.0
1.8	Шинэ суурьшлийн бүсэд 0,4 шугам татах	2026	19,800.0	19,800.0
1.9	Бүх нийтийн оролцоог дэмжих (эрүүл мэнд, сургалт, сурталчилгаа, тэмцээн уралдаан)	2026	16,500.0	16,500.0
1.10	СӨББ-ыг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	2026	7,000.0	7,000.0
1.11	СӨББ-ыг ундны ус цэвэршүүлэгч төхөөрөмжөөр хангах	2026	20,000.0	20,000.0
1.12	Гамшиг, ослоос урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авах	2026	10,000.0	10,000.0

1.13	Айл өрх, ААНБ-ыг ангилан ялгах хогийн савтай болгох ажлыг эхлүүлэх	2026	20,000.0	20,000.0
1.14	Ундны усан хангамжийн засвар, үйлчилгээ хийх	2026	19,800.0	19,800.0
1.15	Соёлын төвд урсгал засвар хийх	2026	20,000.0	20,000.0
1.16	Соёлын төвд шинээр ариун цэврийн өрөө байгуулах	2026	20,000.0	20,000.0
1.17	Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх	2026	5,550.0	5,550.0
1.18	Нийтийн эзэмшлийн талбайн гэрэлтүүлэгийг нэмэгдүүлэх, засварлах	2026	67,500.0	67,500.0
1.19	Нэгдсэн халаалтын шугам сүлжээний өргөтгөл (Цэцэрлэг хороо)	2026	20,000.0	20,000.0
1.20	Нэгдсэн халаалтын шугам сүлжээний өргөтгөл (Наран хороо)	2026	20,000.0	20,000.0
1.21	Нэгдсэн халаалтын шугам сүлжээний өргөтгөл (Сант хороо)	2026	20,000.0	20,000.0
1.22	Нэгдсэн халаалтын шугам сүлжээний өргөтгөл (Өлзийт хороо)	2026	20,000.0	20,000.0
1.23	Цэвэр, бохир усны шугамд холбогдох	2026	6,464.77	6,464.77
1.24	Сумын төвийн камержуулах	2026	15,800.0	15,800.0
1.25	Спорт заалны геолиги, дэвсгэр зургийг хийлгэх	2026	10,000.0	10,000.0
1.26	Спорт заалны зураг төсөв шинээр хийлгэх	2026	20,000.0	20,000.0
1.27	Боловсролын байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх	2026	20,000.0	20,000.0
1.28	ЕБС-ийн урлаг заалны засвар	2026	20,000.0	20,000.0
1.29	Төрийн өмчийн барилга байгууламжийн засвар	2026	19,000.0	19,000.0
1.30	Дүнжингарав ахуй үйлчилгээний төвийн засвар	2026	12,000.0	12,000.0

1.31	Засаг даргын Тамгын газарт нэг цэгийн өрөө шинээр байгуулах	2026	19,750.0	19,750.0
1.32	Музейн барилгын засвар	2026	20,000.0	20,000.0
2.Шилжих хөрөнгө оруулалт			**413,303.9**	**150,248.43**
2.1	Гадна фасад үлдэгдэл	2025-2026	42,603.9	21,300.74
2.2	Цэцэрлэг зураг төсөв	2025-2026	27,100.00	13,303.9
2.3	Зураг төсөв хийлгэх / хүндэтгэлийн өргөө, цэцэрлэгт хүрээлэн, төрийн албан хаагчдын 4н айлын орон сууц /	2025-2026	52,000.0	25,906.29
2.4	Хүн амын ундны усан хангамж сайжруулах /Худаг, усан сан, цэвэршүүлэгч/	2025-2026	138,000.0	41,400.0
2.5	Дотуур байрны камержуулалт	2025-2026	13,600.0	13,600.0
2.6	Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах	2025-2026	110,000.0	30,000.0
2.7	Цагдаагийн байрны хашаажуулалт	2025-2026	10,000.0	449.5
2.8	Эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж	2025-2026	20,000.0	4,288.0
3. Сумын орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлэг, оны эхний үлдэгдэл			**693,958.2**	**693,958.2**
3.1	Сумын Орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлгийн дүн	**2026**	**604,145.2**	**604,145.2**
3.2	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	**2026**	**89,813.0**	**89,813.0**
НИЙТ ДҮН			**693,958.2**	**693,958.2**

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн IX хуралдааны
08 дугаар тогтоолын 3 хавсралт

Малын тоо толгойн албан татвараар орсон орлогоор 2026 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт

№	Төсөл арга хэмжээний нэр байршил хүчин чадал	Хэрэгжүүлэх хугацаа (он)	Төсөвт өртөг (мян.төг)	2026 онд санхүүжих дүн (мян.төг)
1.Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт			**180,006.4**	**180,006.4**
1.1	Мал угаалгын ванн	2026	35,000.0	35,000.0
1.2	Багийн төвийн эрчим хүч иж бүрнээр солих	2026	30,600.0	30,600.0
1.3	Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх	2026	10,000.0	10,000.0
1.4	Булаг шанд хаших (Түрүүний эх)	2026	20,000.0	20,000.0
1.5	Малчдын сургалт, сурталчилгаа	2026	20,000.0	20,000.0
1.6	Ширгэсэн шанд нуурыг сэргээх, хаших (Хараат)	2026	16,000.0	16,000.0
1.7	Тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх	2026	20,000.0	20,000.0
1.8	Өвсний нөөц бүрдүүлэх	2026	20,000.0	20,000.0
1.9	Багын төвийн засвар	2026	8,406.4	8,406.4

2. Малын тоо толгойн албан татвараас орсон орлогын шилжүүлэг, оны эхний үлдэгдэл			**180,006.4**
Сумын малын тоо толгойн албан татвараас орсон орлогын шилжүүлэг	**2026**	95,238.15	95,238.15
Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	**2026**	84,768.25	84,768.25
НИЙТ ДҮН		**180,006.4**	**180,006.4**

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2025 оны ...12... дугаар сарын ...18... -ны өдрийн IX хуралдааны
...03... дугаар тогтоолын 4 хавсралт

Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх орлогоор 2026 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт

№	Төсөл арга хэмжээний нэр байршил хүчин чадал	Хэрэгжүүлэх хугацаа (он)	Төсөвт өртөг (мян.төг)	2026 онд санхүүжих дүн (мян.төг)
1.Шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалт			**13,299.1**	**13,299.1**
1.1	Хог хаягдлын менежментийн сайжруулах	2026	2,000.0	2,000.0
1.2	Хөрсний доройтол цөлжилтөөс урьдчилан сэргийлэх, сааруулах, тэмцэх	2026	7,000.0	7,000.0
1.3	Нэн ховор амьтныг хамгаалах	2026	1,699.1	1,699.1
1.4	Булаг шанд, усны эхийг хамгаалах, гадаргын усны нөөцийг нэмэгдүүлэх	2026	2,600.0	2,600.0
Байгаль хамгаалах санд олгох орлогын шилжүүлэг, оны эхний үлдэгдэл				
2.1	Байгаль хамгаалах санд олгох орлогын шилжүүлгийн дүн		7,124.9	7,124.9
2.2	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих		6,174.2	6,174.2
Нийт дүн			**13,299.1**	**13,299.1**